

לעילוי נשמות
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמות
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: סוד ההצלחה

פרשת ויגש

בס"ד | גיליון מס' 311

== בפני מי ביקש ה'סטייפלער' זצ"ל לקום מלוא קומתו, ומדוע? ==

אני יוסף! (מ"ה, ד)

עד שנבין שלכולנו יש גם הצלחות, ובהן נמקד את המבט. עד שנלמד להעריך את ההצלחות שלנו, 'לחיות' אותם גם אם הן קטנות, להתבסס מהן גם אם הן נראות מזעריות. כי האמת היא - שלכולנו יש הצלחות, כמו שלכולנו יש כשלונות. אם אנו רוצים להצליח בעתיד - עלינו להתמקד בהצלחות שלנו, זה מה שיתן לנו כח להצלחה הבאה!

פרשת השבוע מספרת על התגלות יוסף לאחיו, הנפגעים מהישראליות קדוש וטהור בתוככי מצרים - ארץ מזהמת וטמאה. איך הצליח יוסף להחזיק מעמד? כיצד התמודד בגבורה מול כל הנסיונות שגברו עליו? איך שרד את היותו אח שנוא, עבד שפל, אסיר בבית הכלא, ונותר מרומם ונעלה? - את הסוד לכך מגלה לנו התורה בפרשת 'וישב', בפסוק 'ויהי השם את יוסף ויהי איש מצליח', וכך מבאר זאת הרה"ק בעל ה'כתב סופר' זי"ע:

יוסף הצליח, והיתה לו סייעתא דשמיא, כי הוא חי כ'מצליח'. למרות חייו הקשים, ידע יוסף הצדיק לראות את ההצלחות שלו. גם כשהיה עבד או אסיר, ידע לראות את ההצלחות שבחייו, את החן שהיה נסוך על פניו, את זה שהצליח להיות האסיר הממונה על בית הסוהר. אז נכון, הוא בכלא, מצבו לא פשוט. אדם אחר במקומו היה נשבר, מתרסק, מאבד סיכוי או תקווה - אבל יוסף הגדייר עצמו כ'איש מצליח', ומכאן נטל כוחות להמשיך להצליח, עד שהפך למשנה למלך.

את הכלי הזה, כדאי כל כך לאמץ. כי כולנו מכירים בחורים שחוזרים הביתה, ומספרים שהצליחו ללמוד היום רק שעה. כולנו מתמודדים עם זה ש'בקושי' הצלחנו לכוון בתפילה, רק כמה דקות, או 'בקושי' הצלחנו להתגבר על היצר, רק פעם אחת. תחושות הכישלון הללו הן אם כל חטאת, הן בוראות ויוצרות את הכישלון הבא, ואת זה שאחריו.

כל מה שכדאי לעשות הוא לעצור את הגלגל ולשנות את כיוון התנועה לצד הנגדי: הצלחת ללמוד שעה? - נהדר! הצלחה גדולה! כיוונת בתפילה רק קטע אחד? - כל הכבוד, אשריך! התגברת על ניסיון רק פעם אחת? - נפלא, איזהו גיבור הכובש את יצרו! - וככל שנסנה בלבנו את התודעה ונחיה את ההצלחות שלנו, נייחס פחות חשיבות לכישלונות ונמקד מבט בהצלחות שהשגנו - כך נצליח בסייעתא דשמיא עוד ועוד, ועוד ועוד, ועוד ועוד...

נסיעה אחת, 2 משמעויות הפוכות!

הסיפור הבא התרחש בשנת תשמ"ה, בהיכלה של אחת הישיבות החשובות בארץ. זה לצד זה ישבו החברותא, אשר מתוקף היותם חברותא מזה תקופה - כבר הכירו זה את זה היטב, וידעו לחוש איש את לבו של רעהו. האחד - הוא המנחם הנודע הרב משה בלוי שליט"א שסיפר את הסיפור, ורעהו - אשר נקרא לו בשם יוסף. ביום מן הימים, חש רבי משה שמשוה עם החברותא לא בסדר, לבו בל עמו, והתעניין אם קרה משהו... בתחילה, לא נאות החברותא לספר, ניכר כי קשה עליו הדבר. אולם ככל שהתקשה להתרכז וניכרו אותות עצב על פניו, ביקש ממנו רבי משה שוב ושוב, כי יגלה את אוזנו

לכל אדם באשר הוא, יש רשימת משאלות, שאיפות ומאווים, שהוא מייחל ושואף שיתגשמו. כל אדם רוצה להצליח בתחומים החשובים לו, בדברים המכריעים את גורלו. בראש ובראשונה, רוצה כל יהודי להיות מחובר לבורא עולם, להתמיד בתורתו ולקיים מצוותיו. כל אחד מבקש לנצח את היצר על נסיונותיו החוזרים ונשנים, כל אדם חפץ להיות ירא שמים בתכלית, בעל מידות, ומצליח להגשים את שאיפותיו. לצד זאת, גם בתחום הגשמי אנשים חפצים להצליח, להרוויח יותר, להצליח יותר.

אם היעד הוא כה מוגדר, וכולנו רוצים, במילה אחת, להצליח, נותר לדון רק בשאלה מהו סוד ההצלחה. איך ניתן להצליח במה שחשוב לנו, איך עושים את הדרך אל היעד. אם כולנו כה חפצי הצלחות, נשאלת השאלה איך נוכל להגיע אל ההצלחה הנשאלת, איך נוכל לגעת בהצלחה המיוחלת?

וכאן נחשוף את סוד ההצלחה: הצלחה היא שרשרת. כשיש הצלחה אחת - היא נותנת כח להצלחה הבאה, שנותנת את הכח לזו שאחריה, עד שהחיים הופכים לשרשרת הצלחות. צריך להצליח רק פעם אחת, ומאז ההצלחה כמעט אוטומטית!

נשמע לא הגיוני?! הסכיתו ושמעו: מה שנותן כח להצליח בחיים, היא ההצלחה הקודמת. כשתינוק עובר משלב ישיבה לעמידה - זה בגלל שבמחש שלו מותקנת תובנה, שאם הצליח להתיישב, הוא צריך להעז עוד קצת, להתקדם עוד שלב, ולהיעמד. אחר כך, אותה תובנה אומרת לו שהוא יכול ללכת, וכשהוא מנסה ומצליח - זה מה שנותן לו את הכח להתחיל לרוץ. ומכאן - הוא מוסיף ומתקדם, מוסיף ומתפתח, מוסיף ומצליח - כשכל הצלחה היא המשך ההצלחה הקודמת.

אם זה סוד ההצלחה של פעוטות צעירים, זה גם סוד ההצלחה של אנשים מבוגרים. אז למה ילד או בחור מתבגר, לא אומר לעצמו שכשם שהצליח אתמול ללמוד רבע שעה - הוא יכול להצליח ללמוד היום חצי שעה? למה אנשים לא חשים שכשם שהצליחו להתגבר אתמול על הנסיון לפגוע במישהו, כך יש להם היום את הכוחות להתגבר על היצר המפתה אותם לפגוע בקדושת עיניהם? למה כל כך הרבה אנשים לא מצליחים להתקדם בשם תחושת ההצלחה של אמש - כאמור?!

זהו, שכאן טמונה הבעיה: כי באיזהו שלב בתהליך ההתבגרות, אנשים נוטים לייחס חשיבות רבה מדי לכישלונותיהם, וחשיבות פחותה עד מזערית להצלחותיהם. כך מתפוגגת לה תחושת ההצלחה ומתחלפת בחוסר סיפוק, ולכן - אין להצלחה הבאה מהיכן לשאוב כח, שכן כבר בתחנה הקודמת לא חש האיש בהצלחה, וממילא אין 'דלק' להצלחה הבאה...

שורש הכישלון נעוץ בסיכום לא נכון של ההתמודדות הקודמת. כשמישהו נותן לעצמו ציון 'נכשל' על אתמול, הוא מאפס את סיכויי הצליח היום. כשהתחושה הרווחת היא 'אני לא יוצלח', 'אני לא מסוגל', 'אני לא מתמודד', 'אני נופל תמיד', 'אני נכשל כל הזמן' - אין מסלול המראה שיוציא מהבוץ הזה, ושרשרת הכשלונות תימשך חלילה, עד ש...

לזכות
חות בת כרמלה
לזיווג הגון בקרוב

לזכות
יוסף שלמה בן שרגא פיבל
להצלחה בתורה ויראת שמים

לעילוי נשמות
ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"לי)
ת.נ.צ.ב.ה.

במה מדובר. לבסוף, בקול נכאים שבור ומרוסק, סיפר יוסף כי בחודש אלול הקודם קיבל על עצמו להיזהר בשמירת עיניים, שמירה קפדנית ומופלגת. הוא הצליח לשמור את עיניו היטב, עד...

אתמול, הוצרך לנסוע לרופא שיניים, המקבל קהל במרפאה בתל אביב. הוא יצא לדרך בהחלטה נחושה לשמור את עיניו מכל נסיון, לא להביט חלילה בשום שלט פרסום, עיתון, או כל סוג של נסיון אחר. אבל, בחלוף הזמן, הנסיונות הלכו וגברו, הוא התקשה להתמודד ולהילחם, ונשבר - עיניו שטו אנה ואנה, הוא הביט לכל הצדדים, ראה את מה שאסור לראות, והנה כי כן - כעת הוא שבור ומרוסק, מרגיש מיואש. היתה לו קבלה, הוא שמר עליה באדיקות, ואתמול נפל במלחמה...

רבי משה ראה את כאבו של החברותא, ואף שכיום הוא מנחן נודע, הרי שאז היה עדיין בחור צעיר לימים, והתקשה לענות, לחזק, לסייע לידידו יוסף. הוא הביט אל השעון, וכשהבין כי שעת קבלת הקהל אצל הגאון ה'סטייפלער' זצ"ל עודה בעיצומה, ביקש מיוסף להתלוות אליו, להיכנס אל אותו גאון וקדוש, לספר לו על הכאב והמצוקה, ולהקשיב לעצתו...

הם יצאו יחדיו לבית ה'סטייפלער', אשר כבר היה מבוגר מאוד, ושמייעו - שמזה שנים אינה במיטבה - כבר קשתה עליו מאוד. כל הנכנסים אליו נהגו לכתוב את שאלותיהם על פתק, וה'סטייפלער' היה משיב לשאלות הכתובות לפניו. לפיכך, נטל הבחור פתק קטן וכתב: 'אני בחור בן 19. קיבלתי על עצמי להיזהר ולשמור בשמירת עיניים, אולם אתמול נכשלתי מאוד. מאז אין לי מנוחה, אני שבור לגמרי, אנא אני בא...'.

את הפתק, בו מתומצת הסיפור, הגישו אל ה'סטייפלער', שקרא אותו ברפרוף מהיר. ואז, הרים ה'סטייפלער' את עיניו החודרות, נעץ אותן בבחור, וכדרכו - לדבר בקול רם ואף בצעקות רמות עקב קשיי השמיעה שלו, שאל בקול חוצב: 'בחור'ל, אמור לי, האם במשך הדרך התגברת ולו פעם אחת? האם לפחות פעם אחת אמרת ליצר 'לא', לא אביט לשם?'

הבחור נבהל ונבון, וביד רועדת השיב בכתב על הפתק: 'רבי, המצב רע ומר, נכשלתי שוב ושוב, פעם אחר פעם...' ה'סטייפלער' הביט בתשובה, ומיד שב ושאל בקול רועם: 'אבל האם תוכל לומר שלא התגברת ולו פעם אחת בודדת? אמור לי, האם לא היתה פעם אחת במשך כל הדרך בה שלטת ביצרך והתגברת?'

הבחור, חרד ומבוהל, העביר בזכרונו ברפרוף מהיר את המסע כולו, ונאלץ 'להודות' בהנהון קל: אכן כן, היו כמה פעמים, בעיקר בתחילת הדרך, בהן שלט ביצרו, אשר גירה אותו להביט 'מינה ושמאלה, לבחון בעיניו שלט או מראה לא צנוע, והוא התגבר. אמת, רוב הדרך נכשל והובס במלחמה מול היצר, אבל היו גם פעמים בהן ניצח...

נהרה השתפכה על פני ה'סטייפלער', והוא נענה ואמר בזה הלשון: 'איי, אינני מגזים, אינני משקר... אינני מגזים, אינני משקר... אם היה בי את הכח, הייתי קם בפניך מלוא קומתי! הרי הנסיעה מכאן לתל אביב, היא 35 דקות כל צד. זו מלחמה קשה מאוד, ובכל פעם שניצחת והתגברת, קיימת שלוש מצוות 'ויראת מאלוקיך', 'ונקדשתי בתוך בני ישראל', 'ואהבת את השם אלוהיך'. שלוש מצוות בכל התגברות!'

הבחור האזין בקשב רב, לא האמין למה ששומעות אוזניו. הוא חשב כי ה'סטייפלער' ירביץ בו שיחת מוסר וחיוזוק, הרהר כי לבטח ישמע נזיפה על חומרת חטאו. ואילו ה'סטייפלער' - כה נרגש ומתלהב, ומוסיף ואומר, כשקולו הולך וחזק מאוד:

'אכן, אין ספק שעליך לעשות תשובה על מה שנכשל. אבל מדוע נשברת? על מה אתה בוכה? הרי בכל פעם שהתגברת - הרי אתה במדרגת יוסף הצדיק ממש. אתה גיבור, יש לך כוחות, התגברת! מדוע אתה כה שבור? בכל פעם שאתה מתגבר - אתה עושה תשובה ומתקן, אבל ראה נא כמה פעמים התגברת, יש לך את היכולת, תילחם, תילחם, תילחם, אתה מסוגל, אתה יכול, אתה כבר ניצחת לא מעט פעמים, אתה תנצח גם בהמשך!'

ה'סטייפלער' נפרד מהבחור בחום, והבחור יצא המום, מטולטל עד עמקי הנפש. הוא נכנס שבור ומיואש, חש כי כל כולו כישלון מהלך, אין לו סיכוי ואין לו עתיד, ויש לו אפילו ראייה לכך - שכן אתמול נכשל, פעם אחר פעם... ואילו ה'סטייפלער' - גדול הדור, מפנה את מבטו לכיוון ההפוך, מאיץ בו לראות את הפעמים שהצליח וניצח, ואומר לו כי בכוחו הדבר, ביכולתו להתגבר, וגם לו יש ראיות משלו...

את הסיפור הזה, מספר כאמור הרב משה בלוי שליט"א, שנחן בחדר בשעת מעשה, ומעיד כי הדברים חוללו מהפך בנפשו של הבחור השבור, והובילו אותו להצלחה רבתי בתורה ויראת שמים. והמסר מפלח חדרי לב, בוקע כל חומת ייאוש:

אחים יקרים, אין מי מאיתנו שאין לו גם הצלחות. קטנות או גדולות, דרמטיות יותר או

פחות. טעות גדולה היא לייחס חשיבות רבה מדי לכשלונות, וטעות גדולה עוד יותר - לייחס חשיבות פחותה מדי להצלחות. בכל עת של נסיון או התמודדות, רצון להגשים שאיפה או להתגבר על מכשול, כל שעלינו לעשות הוא להקשיב לקולו החוצב של ה'סטייפלער':

'אתה גיבור, יש לך כוחות, התגברת! מדוע אתה כה שבור? ... יש לך את היכולת, תילחם, תילחם, תילחם, אתה מסוגל, אתה יכול, אתה כבר ניצחת לא מעט פעמים, אתה תנצח גם בהמשך!'

כן, גם אתה, גם אני, כולנו. לכולנו יש הצלחות בחיים, צריך רק למקד את המבט עליהן, לחוש אותן, 'לחיות' אותן. זה מה שיתן לנו את הכח להתמודדות הבאה, זה מה שמייצר בס"ד את ההצלחה הבאה!

'ממתק' בסיום הבחינה

הסיפור הבא נוטל אותנו כ-200 שנה לאחור, אל התקופה בה ישב הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל על כס הרבנות, ונודע כגאון הדור ותפארתו. קבוצת תלמידים ביקשה להיכנס אל הגאון המפורסם ולהיבחן אצלו, ובעת המבחן - הוצגה הסוגיא הנלמדת מכל היבטיה, כשרבי עקיבא שואל והתלמידים משיבים, וכן ההיפך...

בשלב מסוים, הקשה רבי עקיבא איגר קושיא חזקה, איתנה כברזל, יצוקה בסלע. דממה השתררה בחדר, היה ברור כי אין זו עוד שאלה במבחן - שהתלמידים הצעירים אמורים לדעת להשיב עליה, אלא קושיא גאונית מופלאה, שכנראה התשובה עליה גאונית לא פחות, מופלגת מהשגתם של תלמידים צעירים. אולם למרבה הפלא, לפתע קם אחד התלמידים ואמר כי יש לו תשובה, והחל להרצות תשובה נפלאה ומנומקת, גאונית בפשטותה, ופשוטה בגאונותה...

הכל הקשיבו לתלמיד הצעיר שהשיב את שהשיב, ואותות התפעלות ניכרו על פני הגאון רבי עקיבא איגר, עד שלאחר התשובה הזו - שהיתה כעין 'ממתק' לסיום - בירך את התלמידים והם יצאו לדרכם. אלא שאז, לאחר שיצאו, ביקש מהמלמד שלהם להתקרב אליו, ואמר לו כי הוא מודאג בנוגע לעתידו של התלמיד שהתבלט בתירוצו, בהסבירו:

'זכורני, כשהייתי צעיר לימים, עת למדתי את הסוגיא הזו, חשתי בקושיא שהעליתי בפניכם, וכשעלה בידי לתרוץ את התירוץ שהתלמיד הזה העלה - הייתי כה נרגש ושמח שהצלחתי לפצח את החידה ואת הסוגיא כולה, עד שיצאתי בריקוד. ואילו התלמיד הזה, אף שהצליח לשים את מוחו וידו על התירוץ הגאוני הזה, לא התרגש ולא התלהב, אמר אותו ברישול מה, וכבר הוא עסוק בהשתובבות בחוץ עם חבריו, בלי לחגוג את ההישג שלו, בלי לחוש את ההצלחה שלו בפענוח הסוגיא...'

וכאן, הסביר לו רבי עקיבא איגר הסבר נפלא: כדי לעלות ולהתעלות בתורה, להתמיד בה ולהפוך לגאון - צריך לחוש סיפוק מכל הישג לימודי, צריך להעניק לעצמנו את הצל"ש על כל הצלחה בלימוד. ואילו התלמיד הזה, הואיל ולא חגג את ההישג שלו, לא הרגיש את ההצלחה שלו, לא התרגש מהתירוץ שעלה בידו - מי יודע אם יצליח להתעלות, הרי הוא לא יודע לחוש מהי הצלחה לימודית, הוא לא מציין לעצמו את הצלחותיו...

סיפור נפלא זה, אותו מצטט המשפיע הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א, מלמד את כולנו את הדרך להצלחה: כדי להצליח צריך להיות 'מצליחן' באופי. להרגיש את ההצלחות, לחגוג את ההישגים, להעניק לעצמנו ציונים לשבח לנוכח הישגים עליהם עמלנו. זהו תנאי בל יעבור, כלי קיומי בדרך להצלחה. בלי זה - אי אפשר לצמוח, להתפתח, בוודאי שלא להצליח...

אחים יקרים! במקום להיות עסוקים עם מה שלא הצלחנו, עם מה ששובר את ליבנו, עם הכשלונות שעברו עלינו, הבה נהפוך את התמונה, הבה נתחיל להביט ולחגוג על כל הצלחה, קטנה כגדולה. נכון, כישלונות וטעויות מחייבים חשבון נפש ותיקון הטעויות, אבל בתודעה הפנימית עלינו לחיות בתודעה של הצלחה, מתוך מבט על ההצלחות שלנו, על ההישגים בהם זכינו!

וככל שנחיה חיי 'הצלחה', ככל שהתחושה הזו תמלא את ליבנו, ככל שנרגיש כי אנו מסוגלים ויכולים והצלחנו בעבר - כך ייקל עלינו ותהיה לנו סייעתא דשמיא להצליח גם בהווה ובעתיד, לעלות ולהתעלות, לצמוח ולהתפתח, ונהיה כולנו 'איש מצליח' כיוסף הצדיק, בכל תחומי החיים!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com
לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס